

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCEN W KLASIE V

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych.

Kształcenie literackie i kulturowe:

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- poprawnie czyta i wygłasza tekst literackie,
- rozumie tekst literacki po cichym przeczytaniu,
- podaje podstawowy sens zawarty w dziele literackim, filmowym, teatralnym,
- poprawnie określa elementy świata przedstawionego (czas i miejsce akcji, bohaterów, plan wydarzeń),
- poprawnie określa elementy realistyczne i fantastyczne w tekście literackim, filmowym i teatralnym,
- zna podstawowe elementy budowy wiersza,
- opanował podstawowe wiadomości z zakresu poezji i prozy obowiązujące programie nauczania
- zna treść obowiązujących lektur czego dowodem są poprawnie napisane sprawdziany ze znajomości lektur,
- potrafi formułować wypowiedź z odpowiednią intencją.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania określone na ocenę dopuszczającą
- zna i odróżnia pojęcie fikcji literackiej od rzeczywistości,
- odróżnia podmiot mówiący (podmiot liryczny) i narratora od autora tekstu

- rozumie i w podstawowym stopniu stosuje pojęcia: wiersz, bajka, baśń, opowiadanie, opis, sprawozdanie, legenda, mit, mitologia,
- zna omawiane na lekcjach mity,
- zna pojęcia: epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy, synonim, porównanie, przenośnia;
- zna elementy budowy wiersza (strofa, wers, rymy, rytm),
- wymienia polskie symbole narodowe.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania określone na ocenę dostateczną,
- odnajduje w tekście literackim elementy opisu, opowiadania, dialogu,
- opisuje ustnie dzieło sztuki, dzieła literackie, filmowe i teatralne,
- w utworze poetyckim wskazuje uosobienie, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy, porównanie,
- opanował w stopniu dobrym wiadomości z zakresu poezji i prozy obowiązujące programie nauczania
- rozumie znaczenie pojęć: biografia, notatka biograficzna,
- posługuje się pojęciami: pejzaż, portret, martwa natura, scena rodzajowa,
- określa podstawowe cechy powieści.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania określone na ocenę dobrą,
- opanował w stopniu bardzo dobrym wiadomości z zakresu poezji i prozy obowiązujące programie nauczania,
- określa cechy poznanych gatunków literackich,
- samodzielnie ocenia i uzasadnia postępowanie bohaterów,
- samodzielnie tłumaczy ogólny sens dzieła literackiego, filmowego i teatralnego,

- identyfikuje przenośnię w utworze poetyckim,
- samodzielnie określa mocne i słabe strony omawianych decyzji.

Kształcenie językowe:

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- posiada podstawową wiedzę z zakresu fonetyki (głoski ich rodzaje, litery),
- rozróżnia podstawowe części mowy: rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki,
- zna podstawowe zasady ortograficzne i stara się je stosować,
- rozpoznaje w tekście czasownik, rzeczownik i przymiotnik, określa ich formy,
- rozpoznaje zdania pojedyncze i złożone,
- rozpoznaje zdanie i równoważnik zdania,
- rozpoznaje podmiot i orzeczenie w zdaniu.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania określone na ocenę dopuszczającą,
- samodzielnie określa podstawowe części mowy: czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówki,
- określa funkcję spójnika w zdaniu,
- określa liczebnik,
- stosuje samodzielnie podstawowe zasady ortograficzne,
- rozpoznaje tryby czasownika,
- stara się poprawnie stopniować przymiotniki,
- określa związki wyrazowe w zdaniu.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania określone na ocenę dostateczną,
- zna zasady ortograficzne i stara się je samodzielnie stosować,

- opanował podstawowe wiadomości z zakresu słowotwórstwa (rodzina wyrazów, wyrazy pokrewne),
- wyodrębnia w wyrazie temat i końcówkę, wypisuje głoski oboczne,
- rozpoznaje współrzędne i podrzędne związki wyrazowe,
- zna różne rodzaje wypowiedzi (pojedyncze, złożone),
- rozpoznaje przyimek jako nieodmienną i niesamodzielną część mowy, wie czym jest wyrażenie przymkowe,
- stopniuje przysłówki.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania określone na ocenę dobrą,
- zna zasady ortograficzne i stosuje je w wypowiedziach pisemnych,
- samodzielnie określa poznane części mowy i części zdania,
- zna zasady właściwego akcentowania wyrazów.

Tworzenie wypowiedzi:

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- udziela poprawnych i logicznych odpowiedzi na pytania,
- słucha z uwagą uczestników rozmowy, mówi na temat, uczestnicząc w rozmowie,
- rozpoznaje argumenty w wypowiedzi,
- tworzy logiczne i w przeważającej części uporządkowane wypowiedzi,
- tworzy według podanego wzoru wypowiedzi w następujących formach gatunkowych:

opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis (przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci), list, sprawozdanie, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, charakterystyka,

- recytuje ze zrozumieniem tekst poetycki lub fragment prozy,

- sporządza według podanego wzoru odtwórczy plan ramowy i szczegółowy wypowiedzi,
- wyszukuje w tekście informacje,
- opowiada o treści przeczytanych utworów,
- redaguje według podanego wzoru proste notatki w różnych formach.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- krótko wypowiada się na podany temat związany z otaczającą rzeczywistością,
- włącza się do rozmowy w kulturalny sposób,
- zna pojęcie akapit i rozumie jego funkcję w wypowiedzi,
- ocenia przydatność uzyskanych informacji,
- tworzy samodzielnie wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis (przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci), list, sprawozdanie, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, charakterystyka,
- artykułuje prawidłowo głoski podczas recytacji, dostosowuje tempo recytacji do treści utworu,
- sporządza samodzielnie odtwórczy plan ramowy i szczegółowy wypowiedzi,
- tworzy samodzielnie prostą notatkę w formie tabeli, kilkuzdaniowej wypowiedzi, planu,
- omawia problematykę przeczytanych utworów,
- tworzy samodzielnie opowiadania na tematy związane z treścią poznanych utworów.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- stosuje zwroty grzecznościowe w wypowiedziach ustnych i pisemnych,
- wypowiada się logicznie na tematy związane z poznanymi tekstami kultury,
- reaguje na wypowiedzi innych rozmówców,
- rozpoznaje argumenty odnoszące się do faktów, logiki oraz odnoszące się do emocji,
- tworzy wypowiedzi o właściwej kompozycji i układzie graficznym,

- dokonuje selekcji informacji,
- tworzy poprawne językowo, spójne, zgodne z cechami kompozycyjnymi wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis (przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci), list, sprawozdanie, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, charakterystyka,
- recytuje tekst z odpowiednią intonacją, dykcją i napięciem emocjonalnym,
- stosuje jednolitą formę wypowiedzi (bez czasownika) w zapisie planu ramowego i szczegółowego,
- rozplanowuje kompozycję układu treści w notatce,
- tworzy poprawne językowo, spójne, zgodne z cechami kompozycyjnymi opowiadania na podstawie tekstu.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- świadomie porządkuje i komponuje treść swoich wypowiedzi,
- prezentuje własne stanowisko w rozmowie,
- używa przemyślanych argumentów na poparcie swojego stanowiska,
- tworzy semantycznie pełne i bogate językowo wypowiedzi,
- wypracowuje skuteczne metody selekcji informacji,
- tworzy bogate językowo wypowiedzi w różnych formach gatunkowych, stosuje funkcjonalnie różne środki językowe,
- głosowo interpretuje tekst,
- dba o zwięźłość wypowiedzi w zapisie planu ramowego i szczegółowego,
- funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych formach notatek,
- opowiada o treści, problematyce i formie poznanych tekstów kultury,
- zna i stosuje zasady netykiety w komunikacji internetowej,

- tworzy bogate językowo wypowiedzi w różnych formach gatunkowych inspirowane treścią poznanych utworów,
- funkcjonalnie i twórczo wykorzystuje wiedzę o języku w tworzonych wypowiedziach.

Samokształcenie:

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- czytając głośno, uwzględnia różne znaki interpunkcyjne,
- zapisuje odręcznie informacje pozyskane z różnych źródeł,
- korzysta z zasobów szkolnej biblioteki,
- korzysta ze słownika ortograficznego,
- potrafi odnaleźć wskazane hasło w encyklopedii,
- korzysta z Internetu w celach edukacyjnych,
- kształci umiejętności tworzenia prezentacji multimedialnej.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- czyta płynnie tekst, podkreślając głosem ważne słowa,
- porządkuje według własnego pomysłu uzyskane informacje,
- zna zasady korzystania z zasobów bibliotecznych,
- zna budowę słownika ortograficznego,
- wyszukuje hasła w encyklopedii,
- ocenia przydatność uzyskanych informacji,
- rozwija umiejętności efektywnego korzystania z zasobów Internetu.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- czyta tekst, stosując odpowiednie tempo i intonację w zależności od treści,
- zapisuje informacje za pomocą edytora tekstu,

- selekcjonuje informacje w celu wykorzystania ich w różnych sytuacjach typowych i nietypowych,
- korzysta z zasobów bibliotek on-line,
- korzysta ze słownika wyrazów bliskoznacznych,
- korzysta z informacji zawartych w encyklopedii,
- konfrontuje ze sobą informacje uzyskane z różnych źródeł, szczególnie internetowych,
- zna wybrane zasady netykiety i przestrzega ich.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- czytając głośno, przekazuje intencję tekstu,
- opracowuje własne sposoby szybkiego i efektywnego zapisywania informacji,
- gromadzi dane w sposób uporządkowany i zapewniający łatwy dostęp do potrzebnych informacji,
- funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat zasobów bibliotecznych w docieraniu do informacji,
- określa funkcje słowników,
- korzysta ze słowników on-line,
- krytycznie ocenia i weryfikuje informacje uzyskane z różnych źródeł,
- postrzega nowoczesne technologie informacyjne jako narzędzia do rozwijania i prezentowania własnych zainteresowań.

Lektura obowiązkowa i uzupełniająca:

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i analizuje podstawowe elementy ich świata przedstawionego.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- czyta większość wymaganych lektur w całości i analizuje ich świat przedstawiony.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje wybrane wątki.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami.

Wymagania ponadprogramowe – ocena **celująca**

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który prezentuje wysoki poziom wiedzy w zakresie szeroko rozumianej humanistyki. Samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literackie, sięga po teksty popularnonaukowe, naukowe i publicystyczne i potrafi je funkcjonalnie wykorzystać. Samodzielnie analizuje i interpretuje inne teksty kultury. Formułuje problemy, samodzielnie proponuje sposoby ich rozwiązania. Ma wysoką świadomość językową. Tworzy bezbłędne wypowiedzi ustne i pisemne, uzyskuje maksymalną ilość punktów na testach, sprawdzianach, bierze udział w konkursach i osiąga w nich wysokie miejsca.